

Motion till riksdagen

1988/89:Jo11

av Sven Eric Lorentzon m.fl. (m)

med anledning av prop. 1988/89:10 om särskilda
åtgärder med anledning av algblooming och säldöd

Under våren och sommaren påminnes vi om att den ekologiska balansen i haven runt Sverige är rubbad. Tidigare ej kända förekomster av stora mängder giftproducerade alger i Västerhavet förorsakade allvarliga skador. För varje år ökar de "döda bottarna" i Skagerrak och Kattegatt. I Öresund är de ekologiska störningarna särskilt märkbara. I Östersjön har ännu inte problemen fått samma dramatiska förlopp som längs västkusten men även där är den ekologiska balansen allvarligt störd. Brackvattenhavet Östersjön är mycket känsligt för miljöförstöring. Mätningar visar bl.a. höjda halter av olika miljögifter.

Som ytterligare en påminnelse om vad som kan hända i havsmiljön kom under sommaren också den dödliga epidemin bland gråsälarna. Dödsfallen orsakades primärt av ett virus av valpsjuketyp. Vi vet inte om förekomsten av detta virus är kopplad till en rubbning av de havsekologiska systemen. Sälstammar runt Sveriges kuster var hotade redan före säldöden. Miljögifter som PCB orsakar förgiftningssymptom som minskar sälarnas reproduktionsförmåga och ger upphov till andra skador.

Även om alla i dag är medvetna om hoten mot havsmiljön är kunskapsunderlaget ännu dåligt. Det finns i Sverige framstående forskare inom det marine ekologiska området, men dessa behöver ökade resurser både för att kunna öka de grundläggande kunskaperna om havsmiljöerna och för att kunna ge konkreta råd om vilka åtgärder som måste vidtas för att minska miljöstörningarna runt våra kuster.

Moderata samlingspartiet har under flera år understrukit att det krävs mera forskning kring havsmiljöfrågorna. När nu regeringen lägger förslag om att tillföra forskningen extra anslag har vi givetvis ingen invändning mot detta.

Särskilda extra anslag är väl motiverade i detta läge, men vi vill samtidigt framhålla det angelägna i att de fasta resurserna vid såväl Kristinebergs marinbiologiska station som Askölaboratoriet förstärks. Dessa institutioner måste få möjlighet att fungera som förstklassiga forskningsstationer. Detta förutsätter bl.a. fasta resurser som ger dessa institutioner möjlighet att självständigt och kontinuerligt bedriva forskning inom det marinbiologiska området. Denna typ av grundläggande verksamhet öppnar också bättre möjligheter för att institutionerna skall kunna svara för snabbt forsknings- och utredningsarbete som nödvändiggörs av akuta miljöstörningar.

För de ökade arbetsuppgifterna vid de två anläggningarna krävs också ökade materiel- och byggnadsanslag. Både i Kristineberg och Askö behöver en del nya byggnader uppföras.

Den intensifierade forskningsverksamheten är orsakad av ett överhängande miljöhot. Att undanröja detta hot är en stor utmaning. Sverige och våra närmaste grannländer har ändå förhållandevis goda möjligheter att lära sig bemästra miljöproblemen. I våra länder finns ekonomiska och kunskapsmässiga resurser.

Samtidigt förstörs havsmiljön på stora delar av vår jord. I u-länderna sker nu en omfattande miljöförstöring. Tyvärr saknas i dessa länder ofta kunskap om hur utvecklingen skall kunna följas och problemen kan bemästras. U-länderna får inte göra om de misstag de industrialiserade länderna i dag betalar priset för. När miljöproblemen blir akuta kommer många u-länder, på samma sätt som de industrialiserade planekonomierna, att sakna resurser att angripa miljöproblemen.

Det är därför viktigt att Sverige hjälper utvecklingsländer att bygga upp en egen marinbiologisk expertis. Även om de marinbiologiska förhållandena skiljer mycket mellan haven runt Sverige och haven i de tropiska eller subtropiska områdena, kan likväl unga forskare från u-länder lära sig mycket främst kring metodfrågor genom att delta i ett internationellt samarbete och utbyte. Inom ramen för såväl anslagen till SAREC som den allmänna biståndsramen bör det finnas möjlighet att bekosta dels studiebesök och arbetsstipendier för forskare från u-länder, dels medel för att hjälpa u-länder att starta miljöövervakning av sina havsområden.

Mot. 1988/89

Jo 11

Hemställan

Med stöd av ovanstående hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts angående förstärkning av de fasta resurserna vid Askölaboratoriet och Kristinebergs marinbiologiska station.
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts angående behovet av stöd till u-länder för uppbyggnad av marinbiologisk kunskap och miljöövervakning av hav.

Stockholm den 20 oktober 1988

Sven Eric Lorentzon (m)

Jens Eriksson (m)

Carl G Nilsson (m)

Mona Saint Cyr (m)

Anders G Högmark (m)

Ingrid Hemmingsson (m)

Ingvar Eriksson (m)

Ivar Virgin (m)

Anders Andersson (m)

Hans Dau (m)

Karl-Gösta Svenson (m)